

DOMSTOLENS DOM
den 4 november 1997 *

I mål C-20/96,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Social Security Commissioner (Förenade kungariket), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Kelvin Albert Snares

och

Adjudication Officer,

angående tolkningen och giltigheten av artiklarna 4.2a och 10a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6), i dess ändrade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 1247/92 av den 30 april 1992 (EGT L 136, s. 1)

meddelar

* Rättegångsspråk: engelska.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G. C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena C. Gulmann, H. Ragnemalm och M. Wathelet samt domarna G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida (referent), P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann och L. Sevón,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

- Snares, genom H. Mountfield, barrister, med fullmakt från D. Thomas, Child Poverty Action Group,
- Förenade kungarikets regering, genom L. Nicoll, Treasury Solicitor's Department, i egenskap av ombud, biträdd av N. Paines, barrister,
- Tysklands regering, genom E. Röder, Ministerialrat, och B. Kloke, Oberregierungsrat, båda vid förbundsekonoministeriet, i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom A. J. Navarro González, generaldirektör med ansvar för samordning av gemenskapsrättsliga tvister, och G. Calvo Díaz, abogado del Estado, båda vid statens rättstjänst, i egenskap av ombud,
- Frankrikes regering, genom C. de Salins, sous-directeur, utrikesministeriets rättsavdelning, och A. de Bourgoing, chargé de mission, samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

- Österrikes regering, genom W. Okresek, Ministerialrat, Bundeskanzleramt-Verfassungsdienst, i egenskap av ombud,
- Europeiska unionens råd, genom M. Bishop och A. Lo Monaco, båda vid rätts-tjänsten, i egenskap av ombud,
- Europeiska gemenskapernas kommission, genom C. Docksey och M. Patakia, båda vid rättstjänsten, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 18 mars 1997 av: Snares, företrädd av H. Mountfield, Förenade kungarikets regering, företrädd av L. Nicoll och N. Paines, Spaniens regering, företrädd av P. Plaza Garcia, abogado del Estado, statens rättstjänst, i egenskap av ombud, Frankrikes regering, företrädd av C. de Salins och A. de Bourgoing, rådet, företrädd av M. Bishop och A. Lo Monaco och kommissionen, företrädd av C. Docksey,

och efter att den 6 maj 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Social Security Commissioner har genom beslut av den 17 januari 1996, vilket inkom till domstolen den 22 januari samma år, med stöd av artikel 177 i EG-fördraget begärt förhandsavgörande av två frågor angående tolkningen och

giltigheten av artiklarna 4.2a och 10a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983 (EGT L 230, s. 6, nedan kallad förordning nr 1408/71), i dess ändrade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 1247/92 av den 30 april 1992 (EGT L 136, s. 1).

- 2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan brittiske medborgaren Kelvin Albert Snares och Adjudication Officer angående beviljande av "disability living allowance" (handikappbidrag, nedan kallat DLA) enligt Förenade kungarikets lagstiftning.

Nationella bestämmelser

- 3 Före den 1 april 1992 fanns det två handikappförmåner enligt brittisk lag: "attendance allowance" (tillsynsbidrag, nedan kallat AA) och "mobility allowance" (bidrag till ökad rörlighet, nedan kallat MA). Båda två var icke avgiftsfinansierade förmåner som utbetalades utan någon inkomstprövning.
- 4 Den 1 april 1992 infördes DLA genom Disability Living Allowance and Disability Working Allowance Act 1991 (1991 års lag om handikappbidrag).
- 5 Även detta nya bidrag är en icke avgiftsfinansierad förmån. Bidraget förutsätter inte att det föreligger arbetsoförmåga och är inte heller beroende av någon inkomstprövning. Det består av två delar: en del som avser vård för vårdbehövande personer, vilken motsvarar det tidigare AA, och en del som avser ökad rörlighet

för personer med nedsatt rörelseförmåga, vilken motsvarar det tidigare MA. Vård- delen utbetalas enligt tre olika nivåer beroende på handikappets karaktär och omfattningen av den erforderade vården, medan delen avseende ökad rörlighet utbetalas enligt två olika nivåer beroende på den nedsatta rörelseförmågans karak- tär och omfattning. De två första nivåerna i vårddelen motsvarar de nivåer som gällde för AA, och den första nivån i delen avseende ökad rörlighet motsvarar den nivå som gällde för MA.

- 6 Från och med den 1 april 1992 omvandlades redan beviljade AA, i fråga om bidragstagare som var yngre än 65 år, och MA till vårddelar respektive delar avse- ende ökad rörlighet i DLA. Från och med detta datum fick inte några nya AA eller MA beviljas, med undantag för personer som var äldre än 65 år, vilka fortfarande kunde beviljas AA.
- 7 När de faktiska omständigheterna i tvisten vid den nationella domstolen inträffade utbetalades DLA på grundval av artikel 71—76 i Social Security Contributions and Benefits Act 1992 (1992 års lag om sociala trygghetsavgifter och-förmåner) och Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991 (1991 års regler om social trygghet och handikappbidrag, nedan kallade DLA-reglerna).
- 8 I artikel 71.6 i Social Security Contributions and Benefits Act 1992 anges följande:

”Rätt till handikappbidrag föreligger endast under förutsättning att villkoren i fråga om bosättning och vistelse i Storbritannien är uppfyllda.”

9 I artikel 2.1 och 2.2 i DLA-reglerna anges följande:

”1) De villkor om bosättning och vistelse i Storbritannien som gäller vid tillämpning av artikel 71.6 i Social Security Contributions and Benefits Act skall, med förbehåll för de följande bestämmelserna i denna artikel, omfatta alla

a) som vid denna tidpunkt

i) normalt är bosatta i Storbritannien och

ii) vistas i Storbritannien och

iii) har vistats i Storbritannien under en period på minst 26 veckor eller under en sammanlagd period som totalt inte understiger 26 veckor av de närmast föregående 52 veckorna och

...

2) Vid tillämpningen av punkterna 1 a ii och iii skall en person anses ha vistats i Storbritannien vid en viss tidpunkt, trots att så inte var fallet, om frånvaron endast beror på att

...

d) frånvaron från Storbritannien är avsedd att vara tillfällig (och var avsedd att vara det när den inleddes) och inte har varat under en sammanhängande tidsperiod som överstiger 26 veckor eller

e) frånvaron från Storbritannien är tillfällig och särskilt motiverad av en behandling för arbetsförmågan eller handikappet, vilken hade påbörjats innan personen lämnade Storbritannien, och Secretary of State har intygat att det är förenligt med en korrekt tillämpning av lagen, under förutsättning att det föregående villkoret i denna punkt är uppfyllt, att personen behandlas som om han vistades i Storbritannien.”

Gemenskapslagstiftningen

Före den 1 juni 1992, när förordning nr 1247/92 trädde i kraft, hade artikel 4 i förordning nr 1408/71 följande lydelse:

”1. Denna förordning gäller all lagstiftning om följande grenar av social trygghet:

...

b) förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan,

...

2. Denna förordning gäller alla allmänna och särskilda system för social trygghet, oavsett om de bygger på avgiftsplikt eller inte ...

...

4. Denna förordning gäller inte social eller medicinsk hjälp ...”

11 I artikel 5 i förordning nr 1408/71 tillades följande:

”I förklaringar som skall anmälas och offentliggöras enligt artikel 97 skall medlemsstaterna närmare ange den lagstiftning och de system som avses i artikel 4.1 och 4.2 ...”

12 I artikel 10 i förordning nr 1408/71 föreskrevs slutligen följande:

”1. Om något annat inte föreskrivs i denna förordning får kontantförmåner vid invaliditet, ålderdom eller till efterlevande, pensioner vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar samt förmåner vid dödsfall vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras med anledning av att mottagaren är bosatt inom en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns ...”

- 13 Genom förordning nr 1247/92, som antogs med stöd av artiklarna 51 och 235 i EEG-fördraget, infördes artikel 4.2a i förordning nr 1408/71. Denna artikel har följande lydelse:

”2 a. Denna förordning gäller också särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som utges enligt en annan lagstiftning eller andra system än de som avses i punkt 1 eller som inte omfattas på grund av punkt 4, när sådana förmåner har till syfte

a) antingen att täcka de risker som omfattas av de försäkringsgrenar som anges i punkt 1a—h, i stället för eller som tillägg till andra förmåner, eller

b) att uteslutande ge särskilt skydd för handikappade.”

- 14 Samtidigt ändrades artikel 5 i förordning nr 1408/71 så att medlemsstaternas förklaringar även skulle omfatta ”de särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som avses i artikel 4.2a”. Förenade kungariket har inte lämnat någon förklaring som avser dessa förmåner.

- 15 Genom förordning nr 1247/92 infördes även artikel 10a, som lyder på följande sätt:

”1. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 10 och avdelning III skall personer för vilka denna förordning gäller erhålla de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som avses i artikel 4.2a, uteslutande inom den medlemsstats territorium där de är bosatta i enlighet med lagstiftningen i den staten under förutsättning att

förmånerna är förtecknade i bilaga II a. Förmånerna skall utges och bekostas av institutionen på bosättningsorten.

2. Institutionen i en medlemsstat enligt vars lagstiftning rätten till förmåner som omfattas av punkt 1 grundas på fullgörande av anställningsperioder, perioder av verksamhet som egenföretagare eller bosättningsperioder skall, i nödvändig utsträckning, beakta anställningsperioder, perioder av verksamhet som egenföretagare eller bosättningsperioder som har fullgjorts inom varje annan medlemsstats territorium som perioder som har fullgjorts inom den första medlemsstatens territorium.

3. Om rätten till en förmån som avses i punkt 1 enligt en medlemsstats lagstiftning utges i form av ett tillägg vid uppbärande av en förmån som omfattas av artikel 4.1 a—h och ingen sådan förmån utbetalas enligt denna lagstiftning, skall varje motsvarande förmån som beviljas enligt en annan medlemsstats lagstiftning behandlas som en förmån som beviljas enligt den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning för rätt till tillägget.

4. Om rätten till en handikapp- eller invaliditetsförmån som omfattas av punkt 1 enligt en medlemsstats lagstiftning är förenad med villkor om att handikappet eller invaliditeten skall vara konstaterad första gången inom den medlemsstatens territorium, skall detta villkor anses vara uppfyllt om en sådan diagnos första gången ställs inom en annan medlemsstats territorium.”

16 DLA förekommer under f i avsnitt L (Förenade kungariket) i bilaga II a i förordning nr 1408/71.

Twisten i målet vid den nationella domstolen

- 17 I 25 år hade Kelvin Albert Snares en anställning i Förenade kungariket och betalade i anledning av detta avgifter till statens sociala trygghetssystem. I april 1993, vid en ålder av 39 år, råkade han ut för en allvarlig olycka som avsevärt nedsatte hans rörelseförmåga. Han ansökte därför om DLA. Ansökan ansågs ha ingivits den 1 september 1993.

- 18 På grundval av en bedömning av omfattningen av hans vårdbehov och rörelseförmåga tilldelade Adjudication Officer Kelvin Albert Snares DLA:s vård del enligt den mellanliggande nivån och DLA:s del avseende ökad rörlighet enligt den högsta nivån, från och med den 1 september 1993.

- 19 Dessutom erhöll Kelvin Albert Snares invaliditetsförmåner i samma stat (som senare omvandlades till förmåner vid arbetsoförmåga). Det är ostridigt att dessa förmåner är avgiftsfinansierade och därför omfattas av tillämpningsområdet för artikel 10 i förordning nr 1408/71.

- 20 I november 1993 beslutade Kelvin Albert Snares att bosätta sig på Teneriffa där hans närmaste familjemedlemmar, i synnerhet hans moder, bodde. På så vis skulle hon kunna ta hand om honom. Han meddelade de brittiska myndigheterna att hans frånvaro inte skulle vara tillfällig och att han hade för avsikt att sälja sin bostad i Förenade kungariket.

- 21 Den 6 januari 1994 beslutade Adjudication Officer att dra in hans rätt till DLA från och med hans avfärd, den 13 november 1993. Efter en omprövning fastställdes detta beslut den 16 februari 1994.

- 22 Den 21 juli 1994 ogillade Salisbury Social Security Appeal Tribunal den talan som Kelvin Albert Snares hade väckt mot besluten och fastslog att han inte hade rätt till någon del av DLA när han var bosatt på Teneriffa. I domskälen angav Salisbury Social Security Appeal Tribunal att den ändring i förordning nr 1408/71 som skett genom förordning nr 1247/92 från och med den 1 juni 1992 resulterade i att de gemenskapsrättsliga bestämmelserna som medgav att berörda personer erhöLL DLA när de bodde utomlands sattes ur spel, vilket betydde att brittisk lagstiftning i vilken det uppställdes ett sådant bosättningsvillkor från och med detta datum fick full verkan. Eftersom Kelvin Albert Snares rätt till det omtvistade bidraget hade uppkommit den 1 september 1993, och således efter det att förordning nr 1247/92 hade trätt i kraft, hade han inte längre, sedan han lämnat Förenade kungariket, rätt till DLA, vare sig med stöd av brittisk lagstiftning eller med stöd av gemenskapsrätten.
- 23 Ordföranden för Salisbury Social Security Appeal Tribunal tillät Kelvin Albert Snares att överklaga domen till Social Security Commissioner.
- 24 Enligt Social Security Commissioner är det ostridigt att Kelvin Albert Snares den 13 november 1993 inte längre uppfyllde villkoren i artikel 2.1 a i och ii i DLA-reglerna. Från och med detta datum vistades han nämligen inte längre faktiskt i Storbritannien, och det hade tillståtts att han inte längre var bosatt där. Vidare omfattades han inte av något av de fall i artikel 2.2 i samma lagstiftning i vilka en person skall anses vistas i Storbritannien. Slutligen kunde hans frånvaro, alltsedan avfärden, inte betraktas som tillfällig.
- 25 Vad avser frågan om Kelvin Albert Snares ändå skall erhålla DLA med stöd av förordning nr 1408/71, beslutade den nationella domstolen, efter att ha konstaterat att parterna hade olika åsikter, att vilandeförklara målet för att ställa följande frågor till EG-domstolen:

”1. Innebär artiklarna 4.2a och 10a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71, som genom rådets förordning (EEG) nr 1247/92 har införts och trätt i kraft den 1 juni

1992, att en förmån som före den 1 juni 1992 skulle ha ansetts omfattas av artikel 4.1 i förordning nr 1408/71, såvitt avser en person som på grund av tidigare yrkesverksamhet omfattades eller hade omfattats av sociallagstiftningen i den relevanta medlemsstaten, inte längre omfattas av artikel 4.1, så att en person som efter den 1 juni 1992 blir berättigad till en sådan förmån enligt lagstiftningen i en medlemsstat inte kan åberopa artikel 10.1 i förordning nr 1408/71 för att ifrågasätta att en förmån dragits in endast på grund av att personen är bosatt i en annan medlemsstat?

2. Om den första frågan besvaras jakande, har rådets förordning (EEG) nr 1247/92 i så fall antagits inom ramen för de i Romfördraget, särskilt i artiklarna 51 och 235, givna befogenheterna?"

26 Genom beslut av den 24 maj 1996 beviljades Kelvin Albert Snares rättshjälp.

Den första frågan

27 Med sin första fråga vill den nationella domstolen i huvudsak veta om artikel 10a i förordning nr 1408/71, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 1247/92, läst tillsammans med bilaga II a, skall tolkas så att den är tillämplig på DLA, vilket innebär att då en person, i likhet med sökanden i målet vid den nationella domstolen, har uppfyllt villkoren för att beviljas denna förmån efter den 1 juni 1992, när förordning nr 1247/92 trädde i kraft, skall hans situation uteslutande regleras av det samordningssystem som infördes genom artikel 10a.

- 28 Det skall till att börja med konstateras att en person i Kelvin Albert Snares situation ingår i den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71, eftersom han i egenskap av anställd har tillhört Förenade kungarikets sociala trygghetssystem.
- 29 Enligt artikel 10a i förordning nr 1408/71, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 1247/92, skall personer för vilka denna förordning gäller erhålla de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som avses i artikel 4.2a, i enlighet med de samordningsregler som anges i artikeln, under förutsättning att förmånerna ingår i förteckningen i bilaga II a. Så är fallet med DLA, som nämns i punkt f i avsnitt L (Förenade kungariket) i bilagan.
- 30 Den omständigheten att gemenskapslagstiftaren nämner en lag eller föreskrift, som DLA-reglerna, i bilaga II a i förordning nr 1408/71, måste anses innebära att förmåner som beviljas på grundval av lagen eller föreskrifterna är särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner, som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 10a i förordning nr 1408/71 (se särskilt i detta avseende dom av den 2 december 1964 i mål 24/64, Dingemans, Rec. 1964, s. 1259, 1275).
- 31 Dessutom framgår det av själva ordalydelsen av artikel 10a att de förmåner som bestämmelsen avser även omfattas av artikel 4.2a i förordning nr 1408/71, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 1247/92.
- 32 Under dessa omständigheter skall en sådan förmån som DLA, på grund av att den förekommer i bilaga II a, uteslutande anses regleras av samordningsreglerna i artikel 10a och följaktligen betraktas som en särskild icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i artikel 4.2a.

- 33 Denna tolkning vinner stöd av tredje, fjärde, femte och sjätte övervägandet i förordning nr 1247/92, där det framgår att lagstiftarens avsikt var att införa ett särskilt samordningssystem, som beaktar de särskilda kännetecknen för vissa förmåner som samtidigt faller in under både social trygghet och socialt bistånd och, som i enlighet med domstolens rättspraxis, är att anse som sociala trygghetsförmåner när det gäller arbetstagare som redan tillhör det sociala trygghetssystemet i den stat vars lagstiftning har åberopats (se i synnerhet dom av den 20 juni 1991 i mål C-356/89, Newton, Rec. 1991, s. I-3017). Som generaladvokaten visade i punkt 59—63 i sitt förslag till avgörande är en sådan förmån som DLA just en dylik förmån.
- 34 Det kan tilläggas att, i motsats till vad Kelvin Albert Snares har gjort gällande, det förhållandet att Förenade kungariket inte har lämnat någon särskild förklaring enligt artikel 5 i förordning nr 1408/71, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 1247/92, enligt vilken medlemsstaterna skall ange de särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som avses i artikel 4.2a, inte hindrar att DLA klassificeras som en särskild icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i den sistnämnda bestämmelsen.
- 35 Enligt fast rättspraxis (se i synnerhet dom av den 27 januari 1981 i mål 70/80, Vigier, Rec. 1981, s. 229, punkt 15, dom av den 11 juni 1991 i mål C-251/89, Athanasopoulos m. fl., Rec. 1991, s. I-2797, punkt 28, och dom av den 20 februari 1997 i de förenade målen C-88/95, C-102/95 och C-103/95, Martínez Losada m. fl., REG 1997, s. I-869, punkt 21) är det i detta avseende inte avgörande att en lag eller nationell föreskrift inte har angivits i en förklaring som en stat har lämnat, vilket innebär att medlemsstaten inte själv kan bestämma att denna lag eller föreskrift inte omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelsen i fråga.
- 36 Slutligen är det ostridigt att en person i Kelvin Albert Snares situation, vars handikapp, som ligger till grund för utbetalningen av DLA, har uppkommit efter ikraftträdandet av förordning nr 1247/92, genom vilken artiklarna 4.2a och 10a infördes i förordning nr 1408/71, uteslutande omfattas av de sistnämnda bestämmelserna och inte kan åberopa övergångsbestämmelserna i artikel 2 i förordning

nr 1247/92, enligt vilken förordningen inte får påverka rättigheterna för personer som redan före förordningens ikraftträdande hade beviljats förmåner (punkt 1) eller uppfyllde villkoren för rätt till förmåner (punkt 2).

- 37 Under dessa omständigheter skall den ställda frågan besvaras så, att artikel 10a i förordning nr 1408/71, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 1247/92, läst tillsammans med bilaga II a, skall tolkas så att DLA omfattas av artikelns tillämpningsområde och följaktligen är en särskild icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i artikel 4.2a i samma förordning, vilket innebär att då en person, i likhet med sökanden i målet vid den nationella domstolen, har uppfyllt villkoren för att beviljas denna förmån efter den 1 juni 1992, när förordning nr 1247/92 trädde i kraft, skall hans situation uteslutande regleras av det samordningssystem som infördes genom artikel 10a.

Den andra frågan

- 38 Med sin andra fråga vill den nationella domstolen veta om förordning nr 1247/92 är giltig med hänsyn till artiklarna 51 och 235 i EEG-fördraget, numera EG-fördraget, eftersom den, vad beträffar DLA, innebär att tillämpningen av den princip om bortseende från krav på bosättning som anges i artikel 10 i förordning nr 1408/71 upphävs.
- 39 I detta avseende skall det för det första erinras om att enligt artikel 10.1 i förordning nr 1408/71 är principen om bortseende från krav på bosättning tillämplig: "Om något annat inte föreskrivs i denna förordning." Således har gemenskapslagstiftaren bland annat i artikel 69 i förordning nr 1408/71 begränsat rätten att medföra arbetslöshetsförmåner utomlands till en period om tre månader. I dom av den 19 juni 1980 i de förenade målen 41/79, 121/79 och 796/79, Testa m. fl., Rec. 1980, s. 1979, punkt 14) fastslog domstolen att en sådan begränsning inte strider mot artikel 51 i fördraget.

- 40 Som framgår av punkterna 28 och 33 i denna dom är det riktigt att, om det särskilda samordningssystemet som infördes genom förordning nr 1247/92 inte hade funnits, en person i Kelvin Albert Snares situation skulle ha kunnat åberopa den princip om att invaliditetsförmåner får medföras utomlands som anges i artikel 10.1 i förordning nr 1408/71 för att även fortsättningsvis erhålla DLA.
- 41 Det skall dock framhållas att, när det gäller sådana särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som är i fråga i tvisten vid den nationella domstolen, domstolen vid upprepade tillfällen har understrukt att principen om att sociala trygghetsförmåner får medföras utomlands gäller så länge som gemenskapslagstiftaren inte antar några undantagsbestämmelser (se i synnerhet dom av den 31 mars 1977 i mål 87/76, Bozzone, Rec. 1977, s. 687, dom av den 5 maj 1983 i mål 139/82, Piscitello, Rec. 1983, s. 1427, punkt 16, dom av den 24 februari 1987 i de förenade målen 379/85, 380/85, 381/85 och 93/86, Giletti m. fl., Rec. 1987, s. 955, punkt 16, och dom av den 12 juli 1990 i mål C-236/88, kommissionen mot Frankrike, Rec. 1990, s. I-3163, punkt 16).
- 42 För det andra kan det konstateras att domstolen redan har medgivit att förmåner som är nära knutna till sociala förhållanden kan beviljas med förbehåll för ett villkor om bosättning i den stat där den behöriga myndigheten finns (dom av den 27 september 1988 i mål 313/86, Lenoir, Rec. 1988, s. 5391, punkt 16).
- 43 Som generaladvokaten förklarade i punkt 85—88 i sitt förslag till avgörande ingår sådana förmåner som DLA i en kategori av förmåner vars villkor för beviljande är nära knutna till ett särskilt ekonomiskt och socialt sammanhang.
- 44 Det förhållandet att en person i Kelvin Albert Snares situation i förekommande fall inte uppfyller villkoren för att beviljas invaliditetsbidrag i den nya bosättningsstaten eller erhåller ett lägre bidrag där än det som dittills uppburits i en annan

medlemsstat, innebär inte att det system som infördes i förordning nr 1408/71 genom artikel 10a är ogiltigt.

- 45 Enligt domstolens rättspraxis (se i synnerhet ovannämnda dom i målet Martínez Losada m. fl., punkt 43) är medlemsstaterna, när det saknas en harmonisering inom området för social trygghet, behöriga att fastställa villkoren för att bevilja sociala trygghetsförmåner — även om det innebär att villkoren blir strängare — förutsatt att de fastställda villkoren inte medför uppenbar eller dold diskriminering mellan arbetstagare från gemenskapens olika medlemsstater.
- 46 Vidare innehåller det system som infördes i förordning nr 1408/71 genom artikel 10a samordningsregler som, vilket framgår av sjätte övervägandet i förordning nr 1247/92, just är avsedda att skydda migrerande arbetstagares intressen i enlighet med bestämmelserna i artikel 51 i fördraget.
- 47 Således är bosättningsstaten i förekommande fall skyldig att beakta anställningsperioder, perioder av verksamhet som egenföretagare eller bosättningsperioder som har fullgjorts i andra medlemsstater (punkt 2), att, i fråga om rätten till tilläggsförmåner, behandla förmåner som skall utbetalas enligt andra medlemsstaters lagstiftning som om de hade beviljats enligt tillämplig lagstiftning (punkt 3) och att beakta invaliditet eller handikapp som för första gången konstateras inom en annan medlemsstats territorium som om diagnosen första gången hade ställts i bosättningsstaten (punkt 4).
- 48 Rätten till förmåner är inte beroende av att sökanden tidigare har omfattats av den sociala trygghetslagstiftningen i den stat där han har ansökt om bidraget, vilket var fallet innan förordning nr 1247/92 trädde i kraft (se i synnerhet ovannämnda dom i målet Newton).

- 49 Med hänsyn till dessa överväganden kan den slutsatsen dras att det samordnings-system som har införts genom förordning nr 1247/92, i den mån som det är tillämpligt på DLA, varken strider mot artikel 51 eller artikel 235 i fördraget. Den sistnämnda bestämmelsen medgav enbart att samordningen av systemen för social trygghet vid antagandet av denna förordning utvidgades till att omfatta egenföretagare och deras familjemedlemmar, eftersom fördraget inte innehöll några särskilda befogenheter för detta.
- 50 Det är för övrigt riktigt att en person i Kelvin Albert Snares situation skulle kunna förvägras rätten att bosätta sig i en annan medlemsstat, i detta fall Spanien, om han i strid med kraven i artikel 1 i rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma (EGT L 180, s. 28) inte erhåller sjuk-, förtids- eller ålderspension eller pension på grund av arbetsolycka eller sjukdom med ett belopp som är tillräckligt stort för att undvika att han blir en börda för statens socialhjälp under den tid han bor där.
- 51 Det skall dock konstateras att, då lagstiftaren, såsom har konstaterats i denna dom, utan att åsidosätta artikel 51 i fördraget har kunnat besluta att sådana särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som DLA skall beviljas i enlighet med bosättningsstatens lagstiftning och bekostas av denna stat, denna slutsats inte kan ifrågasättas på grund av att tillämpningen av denna regel skulle kunna resultera i en minskning av den berördes tillgångar. Om de nationella systemen för social trygghet inte var harmoniserade skulle nämligen, såsom har påpekats i punkt 45 i denna dom, en liknande situation uppstå till följd av bestående skillnader mellan dessa system.
- 52 Den andra frågan skall följaktligen besvaras på så sätt att det vid granskningen av förordning nr 1247/92, som i fråga om DLA innebär att principen om bortseende från krav på bosättning i artikel 10 i förordning nr 1408/71 inte tillämpas, inte har framkommit något som kan leda till ett ifrågasättande av dess giltighet.

Rättegångskostnader

- 53 De kostnader som har förorsakats den brittiska, den tyska, den spanska, den franska och den österrikiska regeringen, Europeiska unionens råd samt Europeiska gemenskapernas kommission, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 17 januari 1996 förts vidare av Social Security Commissioner — följande dom:

- 1) Artikel 10a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EEG) nr 2001/83 av den 2 juni 1983, i dess ändrade lydelse enligt förordning (EEG) nr 1247/92 av den 30 april 1992, läst tillsammans med bilaga II a, skall tolkas så att "disability living allowance" omfattas av artikelns tillämpningsområde och följaktligen är en särskild icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i artikel 4.2a i samma förordning, vilket innebär att då en person, i likhet med sökanden i målet vid den nationella domstolen, har uppfyllt villkoren för att beviljas denna förmån efter den 1 juni 1992, när förordning nr 1247/92 trädde i kraft, skall hans situation uteslutande regleras av det samordningssystem som infördes genom artikel 10a.

- 2) Det har vid granskningen av förordning nr 1247/92, som i fråga om "disability living allowance" innebär att principen om bortseende från krav på bosättning i artikel 10 i förordning nr 1408/71 inte tillämpas, inte framkommit något som kan leda till ett ifrågasättande av dess giltighet.

Rodríguez Iglesias

Gulmann

Ragnemalm

Wathelet

Mancini

Moitinho de Almeida

Kapteyn

Murray

Edward

Puissochet

Hirsch

Jann

Sevón

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 4 november 1997.

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare

Ordförande